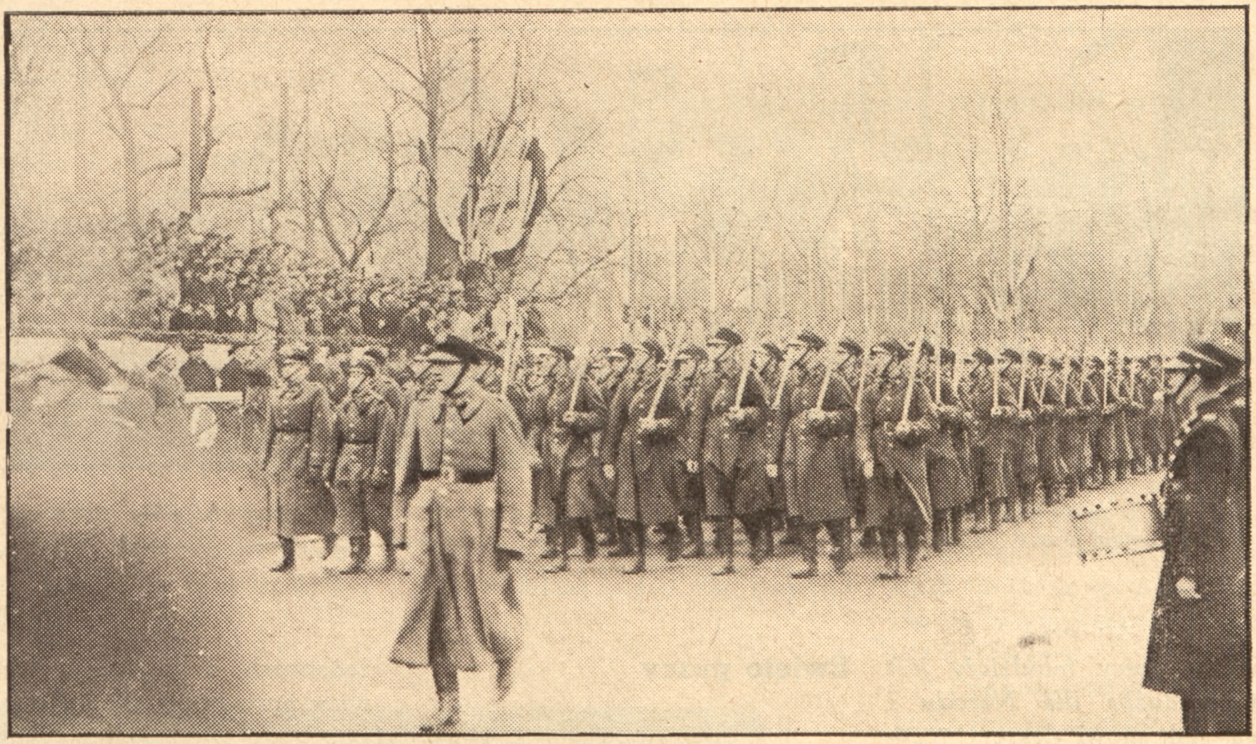
Nr 18 Waarszawa, dnia 1 maja 1938 Rok IV

POLSKA

OBYWATELSKA SZKOŁA PRACY W POLSCE

JUNACKIE HUFCE PRACY

Junackie Hufce Pracy' defilują przed Naczelnym Wodzem Narodu, Marszalkiem Edwardem Śmiglym-Rydzem.

Historia Polskich Obozów Pracy

Sprawa bezrobocia wśród młodzieży zaprzątnęła umysły wielu. Zastanawiano się, jak temu zapobiec, by bezrobocie to rozładować, by rozwiązać ten trudny problem. Postanowiono go rozwiązać za pośrednictwem Junackich Obozów Pracy, powstałych w 1932 r.

Powstały one na Śląsku, tzw. Ochotnicze Drużyny robocze.

Następnie w r. 1933 Związek Strzelecki zainicjował ochotnicze obozy pracy Z. S., które podjęły prace o charakterze użyteczności społecznej — budowa dróg urządzeń społecznych, groble itp.

Później sprawą obozów pracy zainteresowało się bliżej Ministerstwo Opieki Społecznej i z jego inicjatywy powstało Stowarzyszenie Opieki nad Młodzieżą Niezatrudnioną (S.O.M.), które prowadziło obozy w latach 1934; — 1935, zatrudniając około 18 tysięcy młodzieży, przeważnie przy robotach publicznych.

W grudniu 1935 r. obozy pracy przejął Fundusz Pracy, organizując specjalne Biuro Zatrudnienia Młodzieży.

Zarówno pod kierownictwem S. O. M-u, jak: Fuduszu Pracy junackie Obozy Pracy, prócz zatrudnienia młodzieży, uwzględniamy moment wychowawczy oraz nauczania poza szkolne. Wszystko, co zrobiono, miało z konieczności charakter prób i doświadczeń.

Dopiero we wrześniu 1936 roku sprawa ta została ostatecznie

rozwiązaną dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Polskie Obozy Pracy przyjęły nazwę Junackich Hufców Pracy i podlegają Ministerstwu Spraw wojskowych. Na czele ich stanął doświadczony i wypróbowany wy* chowawca, pułkownik Bogusław Kunc.

Ustanowiona służba w Junackich Hufcach Pracy, którą pełni się na podstawie zaciągu ochotniczego, ma na celu wykonywanie pracy fizycznej dla potrzeb obrony Państwa lub jego interesów gospodarczych.

robotną obojga płci, w wieku 18 — 20 lat.

Każdy junak czy junaczka przy wstępowaniu składa deklarację, w której zobowiązuje się do pełnienia służby pracy. Zwolnienie następuje po upływie przewidzianego okresu służby pracy, lub na własne żądanie po upływie 4 tygodni od dnia zgłoszenia.

Junacy i junaczki otrzymują kwatery, umundurowanie i wyżywienie oraz żołd dzienny w zależności od stopnia służbowego, w czasie zaś wykonywania robót otrzymują specjalne premie.

Pięknie organizowane akademie czy ogniska kończą święto pracy, podnoszące pracę do godności właściwej i wiążące społeczeństwo z junakami.

Wychowanie religijne

Junackie Hufce Pracy nie pomijają wychowania religijnego. Owszem kładą nań duży nacisk.

Wychowaniem religijnym kieruje naczelny kapelan JHP. ks. mgr. Franciszek Ringwelski.

Junacy mają pogadanki religijno-moralne, uczestniczą w nabo-

Po lewej — bezrobotna młodzież w wieku od lat 17 — 19, zaciąga się do szeregów junackich, gdzie otrzymuje żołd, umundurowanie, zakwaterowanie, utrzymanie i odpowiednie wyszkolenie. Po prawej — szeregi junackie w mundurach wyjściowych.

„Służba pracy młodzieży jest zaszczytną służba dla Narodu i Państwa" jak mówi dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Premie są wpłacane na rachunek junaków w P. K. O. Oszczędności te jednak może podjąć po opuszczeniu Junackich Hufców Pracy. Umożliwiają one junakowi, odchodzącemu „do cywila", byt do czasu znalezienia innej pracy lub założenia własnego warsztatu.

Po wysłużeniu dwu lat junak czy junaczka otrzymuje pamiątkową. odznakę „Za *służbę pracy"*.

Zaciąg

Służba pracy jest ochotniczą i trwa zasadniczo 2 lata. Do Junackich Hufców Pracy przyjmuje się przede wszystkim młodzież bez-

Święto pracy

Rok junacki dzieli się na dwa okresy: okres zimowy, poświęcony szkoleniu, dokształcaniu ogólnemu i zawodowemu, wychowaniu obywatelskiemu, fizycznemu. Okres letni poświęcony jest pracy przy robotach ziemnych lub specjalnych, innego rodzaju.

Okres letni rozpoczyna się świętem pracy. Uroczystość to wielka i okazała. Bierze w niej liczny udział miejscowe społeczeństwo i przedstawiciele władz. Święto rozpoczyna uroczyste nabożeństwo, po którym odbywa się ślubowanie junackie i święcenie sprzętu. Później następuje praca wszystkich; gości i . junaków, po zakończeniu której odbywa się defilada i wspólny obiad.

żeństwach, a w okresie Wielkiejnocy przystępują do Sakramentów św.

Chóry junackie, dobrze postawione, niejednokrotnie śpiewają pieśni religijne na nabożeństwach.

Praca

Bataliony i samodzielne kompanie Junackich Hufców Pracy rozrzucone są po całej Polsce. Na całym nieomal Podkarpaciu dźwięczą kilofy i oskardy w mocnych rękach setek młodzieży. Kują skały, ryją nieużytki ziemne, równają połacie gruntów, na których buduje się drogi.

W roku bieżącym junacy pracują przy budowie drogi w pięknej, górzystej okolicy, wzdłuż doliny Popradu, łączącej znane uzdro-

wis-ka: Piwniczna, Łomnica, Żegiestów, Muszyna. Droga ta wykonana będze rękoma junaków. Będzie to znaczna zdobycz w rozwoju komunikacji na tym terenie; umożliwi przejazd autami.

W rejonie Mszany —' Luboniemia budują junacy drogę w trudnym kamienistym gruncie. Walczą z dzikimi strumykami, jarami, aby umożliwić dostęp rzeszom turystów do uroczych i mało znanych Gorców.

T czclr.ym trud m i z młodzieńczym uporem zdobywają junackie dłerie nową drogę w rejonie Zubrzycy — Żuwoń.

Dzielne kompanie pracy budują drogę Kosów — Żabie, Żabie — Burkut, Żabie — Worochta.

O kilkanaście kilometrów oddalone obozy od sadyb huculskich, tworzą oddzielne ośrodki życia. Odwiedzają Huculi junaków i spieszą na urozmaicone ogniska junackie, by posłuchać pieśni junackiej, pośmiać się i poweselić.

Pracują też Junacy i w śród* kowym Beskidzie Podkarpacia, bu* dując drogę. Pracują również przy budowie drogi i w Zakopanem.

Nie tylko w górach pracują junacy. Są i na równinach przy budowie dróg. Są na Suwalszczyźnie i Wołyniu.

Służba rozpoczyna sią „świętem pracy", podczas którego ludność, goście, przełożeni i junacy wspólnie pracują.

Regulują rzeki, jak na przy* kład rzekę Wartę, obwałowując ją.

Zatrudnieni są i przy robotach wodno*melioracyjnych w okolicy Slonima i Baranowicz.

Budują stadiony sportowe, i wykonują cały szereg robót pu* blicznych.'

Tysiące młodych wytęża swo* je krzepkie ramiona w pracy dla podniesienia gospodarczego kraju.

I idzie ta Pierwsza Brygada, a na ostrzach łopat niesie słońce. Słońce pełnego zadowolenia, ze swej twórczej pracy dla Państwa i Narodu.

Jak mieszkają junacy

Rzuceni po całej ziemicy poi* skiej kwaterują junacy i w namio* tach i w letnich barakach. Mieszkają czysto i schludnie. Wszędzie znać ład i porządek. Wszędzie, gdzie tylko są, świecą wzorem i przykładem estetycznego zakwate* rowania.

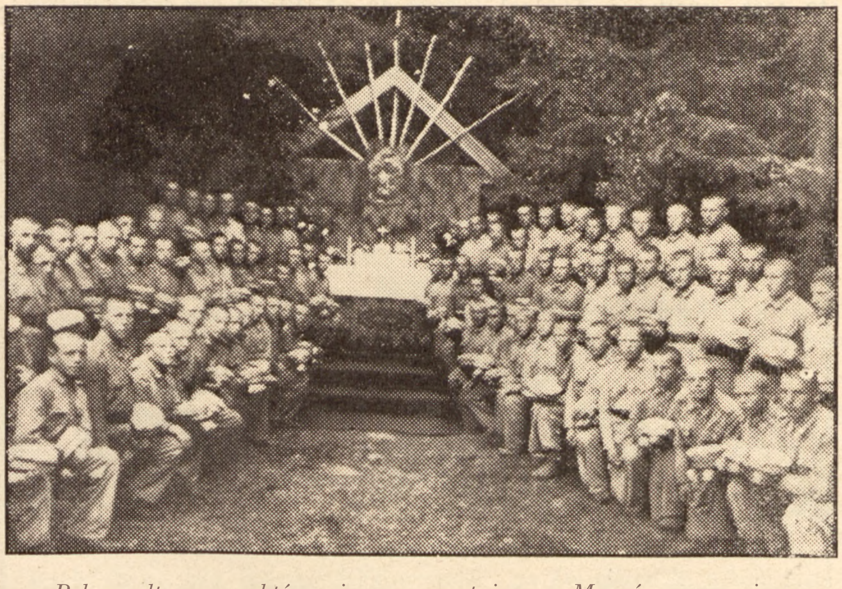
Niejednokrotnie w ozdabianiu swych baraków czy namiotów zna* leźć można bardzo ciekawe pomy* sly, wypływające z ich inicjatywy. Kwietniki, klomby mają w scbie smak, treść, są wyrazem ich wyży* cia się w upiększaniu swego miej* sca bytowania.

Ludność bierze wzór od junaków. Jest to dowód, że junacy w środowisko, w które wchodzą wno* szą kulturę i estetykę.

Praca oświatowo-wychowawcza

Junackie Hufce Pracy kładą duży nacisk na wychowanie mło* dzieży, pełniącej służbę pracy. Akcją oświatowo * wychowawczą kieruje z pełnym oddaniem się szef wydziału oświatowo * wychowaw* czego mjr Franciszek Znamirow* ski.

Wszystkie jednostki JHP, posiadają specjalnych oficerów oświa* towych, odpowiednio na kursach przeszkolonych, którzy pracę wy* chowawczo*oświatową prowadzą i umiejętnie organizują.

Polowy ołtarz, przy którym junacy uczestniczą we Mszy św. w sezonie letnich prac. Niejednokrotnie bowiem junacy są zakwaterowani zdała od kościoła. Radzą sobie za tym sposobem potowym.

Junacy pracują przy budowie drogi w górach.

W każdym batalionie, w każ* dej kompanii istnieje świetlica ob* fitująca w różne rozrywki kultural* ne jak gry, zabawy, radio, insceni* zacje i przedstawienia teatralne. Świetlice są bogato zaopatrzone w gazety i książki. Istnieją pokaźne biblioteki, które umożliwiają junakom uzupełnianie swojego wy* kształcenia ogólnego czy też zawo* dowego.

Analfabeci, będący w Junac* kich Hufcach Pracy zdobywają umiejętność czytania, pisania i ra* chowania. Zaawansowani zaś ma* ją możność dalszego dokształcania się, otrzymując równorzędne świa* dectwa, wydawane przez publiczne* szkoły powszechne.

Poza dokształceniem ogólnym, Komenda Główna JHP. zorgani* zowała i organizuje szereg kursów dokszałćenia zawodowego. Były i są prowadzone kursy: hotelarski, lotniczo * samochodowy, służby okrętowej, wodno * melioracyjny, ślusarski, szewski, gospodarstwa domowego, spółdzielczości.

Nie trzeba uzasadniać jak wiel* kie znaczenie mają takie kursy dla tej części młodzieży, która je ukoń* czyła czy kończy. Młody chłopak po odbyciu dwuletniej służby pra* cy, opuszczając Junackie Hufce, nie zostanie człowiekiem błąkają* cym się po bezdrożach życia, bo będzie miał w ręku fach. A to już bardzo dużo.

Niezależnie od szkolenia, do* kształcania junaków, doskonali się kadra instruktorska Junackich Huf* ców Pracy. Przeprowadzono kursy komendantów plutonów, kompanii, oficerów oświatowych, przodowni* ków świetlicowych, sportowych i spółdzielczych.

Junacy w warsztatach

Nie tylko szkolą się junacy na kursach fachowo teoretycznie. Prze* chodzą też i przeszkolenie prak* tyczne. Przechodzą je w warszta* fach różnego rodzaju: ślusarskich, stolarskich, szewskich itp. Jest to rzecz niesłychanie ważna, albowiem Junak obładowany teorią, opano* wuje ją praktycznie w warsztacie. Akcja ta jest wielka i doniosła. Dostarcza bowiem na rynek pracy jednostki wyszkolone zarówno te* oretycznie, jak i praktycznie.

Sport w Junackich Hufcach Pracy

Wychowanie fizyczne jest w JHP. bardzo silnie uwzględniane. Istnieje referat p. w. i w. f. na cze* le którego stoi kpt. Marian Gawę* da. Dba on o rozwój fizyczny i przysposobienia wojskowego junaków.

Junacy bardzo chętnie upra* wiają sport. Grają w piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę, palanta itp. Uprawiają boks, lekkoatletykę. Istnieją zespoły junackie bardzo wysoko postawione, świadczące o wysokim wyrobieniu fizycznym ju* naków.

Nie ma junaka, który by w czasie swej ochotniczej służby pra* cy nie zdobył państwowej odznaki sportowej, czy odznaki strzeleckiej.

Spółdzielczość wśród junaków

Akcja spółdzielcza wśród junaków jest bardzo szeroko zakro* jona. Junacy są jednocześnie zało* życielami swych spółdzielni spo* żywców. Spośród siebie wybierają władze spółdzielni, które kierują całą gospodarką. Z nadwyżki bi* lansu rocznego powstaje między innymi fundusz oświatowo*kultu* ralny, przeznaczony na cele propa* gandy spółdzielczości, organizację

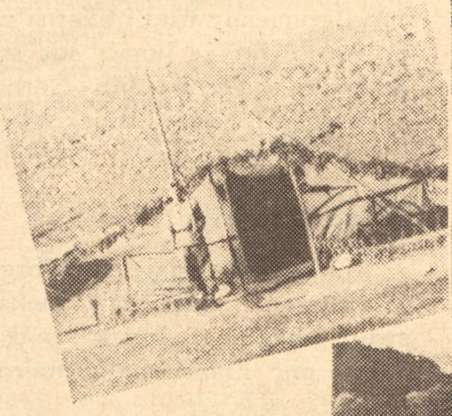
Junackie ręce pracują nad polskim morzem.

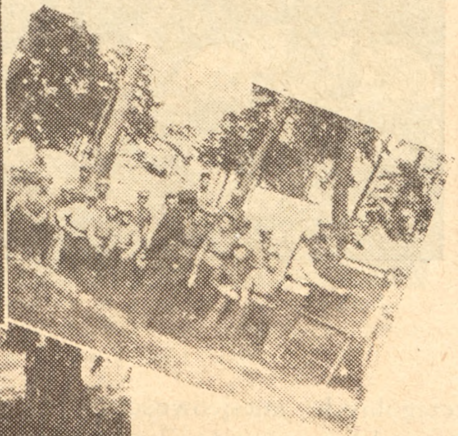
wycieczek krajoznawczych i porno? ce oświatowe.

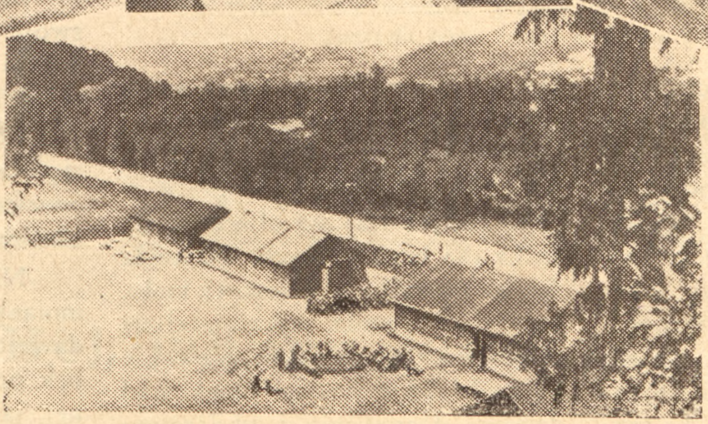
W spółdzielniach junacy prze? chodzą praktyczne przys*posobienie spółdzielcze i zaprawiają się do pracy społecznej, gromadzkiej w życiu obywatelskim.

bytu zdobywają junaczki zalety, jak: pracowitość, czystość, oszczędź ność, gospodarność i inne. Jednym słowem wyrabiają się na uspołecz- nioną, wartościową, dobrą obywa- telkę.

Junak przy formie kostek, którymi brukują ulice. — Namioty junackie, w których junacy kwaterują latem. — W wolnych chwilach od zająć junacy dokształcają się na wolnym powietrzu. — Baraki junackie w górach.

Żeńskie Junackie Hufce Pracy

W obywatelskiej szkole pra? cy znajdują się nie tylko chłopcy, znajdują się i dziewczęta. Pocho? dzą one z różnych stron Polski, z różnych organizacyj.

Żeńskimi JHP. kieruje referat opieki osiedli żeńskich, na czele którego stoi b. posłanka Zofia Praussowa.

Żeńskie JHP. tworzą osiedla żeńskie, rozsiane po całej Polsce, w różnych stronach.

Na czele kompanii żeńskich czy osiedli stoją komendantki, któ? re przy pomocy kadry oficerskiej i podoficerskiej kierują pracą juna? czek. Szkolą je w różnych dziedzi? nach. A są one różne i liczne: go? spodarstwo domowe, rolnictwo, ogrodnictwo, pielęgniarstwo, ho? dowla. Osiedla bowiem żeńskie w ten sposób pragną przygotować młodzież żeńską praktycznie do życia.

Niezależnie od tego wszystkie? go przechodzą junaczki kursy np. szycia, kroju itp. Szyją bieliznę i odzież dla męskich Junackich Huf? ców Pracy.

W środowiskach, w których znajdują się żeńskie osiedla, jest gwarno i wesoło. Dużo bowiem po? gody wnoszą junaczki, które nie szczędzą swych sił nad polepsze? niem i podniesieniem środowiska pod względem kulturalno?oświato? wym. Serdecznie i szczerze opieku? ją się junaczki dziećmi. Zbierają je na świetlicach, gdzie troskliwie się nimi opiekują, zabawiają, czytają im książki i inne.

Praca fizyczna, wychowanie zawodowe, obywatelskie otwiera przed junaczkami jaśniejszą przysz- łość. Tu w okresie dwuletniego po? niem dorobku są co roczne dożyn? ki, które są wyraźnym dowodem dla społeczeństwa, co można osią? gnąć systematyczną pracą. A pra? ca to wielka i pożyteczna.

Osiedla żeńskie JHP. są szko? łą gospodyń?obywatelek, które pracą swą biorą udział w budowie potężnej Polski.

Akcja społeczna junaków

Niezależnie od pracy obowiąz- kowej dla Państwa, Junacy i Ju? naczki wykonywali z dobrej woli, bez rozkazu cały szereg prac dla dobra publicznego. Każdy oddział Junackich Hufców Pracy dla upa? miętnienia swojego pobytu w po?

Junacy pracują także i w warsztatach ślusarskich i stolarskich.

szczególnych miesjcowościach w okresie letnim pozostawił pamiątkę w postaci wykonanej pracy lub wybitnego obiektu. W godzinach posłużbowych naprawiali boiska, drogi, porządkowali cmentarze, sa* dzili drzewka, kopali rowy przy* drożne, odwadniające, wznosili pomniki*kapliczki, krzyże, nieśli pomoc miejscowej ludności, poprą* wiając dachy czy parkany. Te czy* ny, dobrowolnie płynące z inicjatywy młodzieży junackiej, ofiaro* wane bezinteresownie, są tym cenniejsze, że były spełniane szczerze i z vvielkim zapałem. Wartość tych prac w sumie jest wielka, bardzo wielka, cenna i przykładowa.

Junacy nie tylko w godzinach wolnych od zajęć oddawali swoją pracę na rzecz dobra publicznego, ale ©dawali też swój ciężko zapra* cowany grosz-. Ofiarowali, co dać mogli i na co ich było stać. Wszechstronną inicjatywę składanych dobrowolnie datków wykaza* li junacy zrozumienie przede wszystkim dla potrzeb Państwa, jak również dla bezrobotnych i nie* zamożnej dziatwy.

Niechże cyfry będą tego do* wodem. Doceniając obronność Państwa, wiodącą do Potężnej Pol* ski, złożyli na Fundusz Obrony Narodowej 3806 zł. 46 gr. Na Fundusz Obrony Morskiej 155 zł. 60 gr. Na Ligę Obrony Powietrznej Państwa 514 zł. 40 gr. Na budowę szkół powszechnych, pomoce naukowe i szkolne biblioteki 1844 zł. 36 gr. Na różne cele 634 zł. 32 gr. Wy* bitnie zarysowała się ofiarność junacka dla bezrobotnych. Objawiła się ona nie tylko w pokaźnej, mało, największej sumie, wyrażającej się w kwocie 9361 zł. 46 gr., ale także objawiła się w postaci opieki nad dziećmi, dożywiania i obdarowy* wania odzieżą. Wszędzie junacy szczodrze dzielili kęs chleba z lud* nością niezamożną, bezrobotną. Nic dziwnego, bo sami doświadczyli, czym jest głód i niedostatek.

Nie brak i pracy junaczek. Organizowały kursy praktyczne goto* wania, kroju, szycia. Ukochały przede wszystkim dzieci. Organizo* wały świetlice dziecięce, opiekę sa* nitarną. Obdarzały je różnymi po* darkarri z okazji różnych świąt i obchodów, organizowały zabawy dziecięce itp.

Bezimienny trud i ofiarna pra* ca, to dowód, że junacy idą stale w myśl wskazań Ojca Narodu, Marszałka Józefa Piłsudskiego, w pracy swojej dla Polski.

Prasa junacka

Junacy posiadają swój organ, w którym umieszczają ciekawe swoje prace p. t. „Junak", pod re* dakcją mjr Franciszka Znamirow* skiego.

Również pod tą samą redak* cją dla kadry oficerskiej wychodzi poveażny miesięcznik „Przegląd Służby Pracy[11].

Niezależnie od powyżej wspo* mnianych pism, ukazują się wy* dawnictwa, charakteryzujące doro* bek prac junackich, akcji społecz* nej, jak na przykład ostatnio wy* dana jednodniówka p. t. „Junacy dla Państwa i Narodu".

Referat prasowy wypuścił też kartki-widokówrki, barwne plakaty itp.

Junacy w świetlicy beztrosko gwarzą, śpiewają, grają, czekając na zasłużony posiłek.

Junacy a Polonia Zagraniczna

Junacy pamiętają o swych braciach rozrzuconych po całej kuli ziemskiej. Zapoznają się z życiem Polonii zagranicznej za pośrednictwem własnej prasy, która chętnie przeprowadzanych przez oficerów oświatowych czy też za pośrednictwem własnej prasy, która chętnie i niejednokrotnie zagadnienioiń emigracyjnym poświęca dużo miejsca.

Niejeden z junaków ma brata czy siostrę czy rodziców na emigracji. Jest z nimi w stałej łączności.

Interesują się szczerze junacy bratnią swą organizacją sportową „Junak" w Brazylii. Wymieniają sobie wzajemnie czasopisma.

Światowy Związek Polaków z Zagranicy zawsze służy informacjami, wydawnictwami, ilustrującymi bogato życie polskie zagranicą.

Więź z bracią zagraniczną wzmaga się i wzmagać się będzie, kiedy Junackie Hufce Pracy zapoznają się wzajemnie z Polonią Zagraniczną, a uczynią to w czasie Zjazdu Polaków z Zagranicy w r. 1939,

Nie tylko męska młodzież grupuje się w JHP, ale i młodzież żeńska, junaczki biorą udział w kursie kroju i szycia.

Hej, junacy, junacy!...

Wśród junaków znajduje się coraz więcej młodzieży ze śred* nim wykształceniem. Zapoznają s.ę oni tu z młodzieżą pracującą fizycz* nie, której w przyszłości przewód* niczyć będą. Poznają jej psychikę, poznają ich potrzeby, poznają ich warunki bytu.

— — — — — — — —

Młodzież szkół średnich odbywać będzie przymusowo służbę pracy przez przeciąg sześciu tygodni na mocy - mającego się ukazać dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

— — — — — — — —

Młode mięśnie młodzieży junackiej prężą się w wysiłku fi* zycznym i w zgodnej współpracy dla dobra kraju.

Pomnikami ich pracy, to kilometry dróg wybudowanych, szero* kie połacie zniwelowanych tere* nów, uregulowane brzegi rwących polskich rzek.

Junackie Hufce Pracy to już potężne armia pracy, która toruje drogę ku lepszemu jutru, wskazu* jąc innym umiejętność zbiorowej pracy i wyniki, pomnażające wiel* kość i potęgę Państwa Polskiego.

Junacy w zaszczytnej Służbie Pracy zaprawiają się do walki o byt, powiększając jednocześnie sze* regi wartościewych i twórczych obywateli kraju.

— — — — — — — —

Pracują ochoczo, pracują wy* dajnie dla Państwa, które w cięż* kich chwilach życiowych nimi się

Dożywianie niezamożnych dzieci, lunaczki opiekują się serdecznie dziećmi, organizują dla nich świetlice, zabawy. uroczystości.

zaopiekowało i dało im możność służenia społeczeństwu i krajowi.

Junacy wytrwale pracują nad sobą, sumiennie wykonywują swój obowiązek służby pracy z myślą, że to wszystko, co robią, robią na korzyść i dla dobra Państwa Polskiego i dla wielkości Narodu.

W tej obywatelskiej szkole pracy coraz mocniej utrwala się w duszach młodego pokolenia świadomość, że tylko pracą i krwią można zapewnić wielkość Ojczyźnie.

Coraz szerzej rozbrzmiewa po Folsce marsz junacki:

„ldą Junacy — hufiec śmiały,
Karne szeregi kroczą w dal
Osuszać bagna, kruszyć skały,
Budować szosę, Wisły wał!"

to znów:

Młoda junacka idzie wiara,
Z młodzieńczych piersi dźvAęczy głos.
Sztandarem naszym praca szara,
A losem naszym Polski los!
My, awangarda pracy armia twarda

Nasz los to Polski los,
Nasz los, nasz los!

Idziemy śmiałym, hardym krokiem,
By z wiarą krzesać czynów stal —
I spoglądamy dumnym okiem,
w naszej przyszłości szczytną dał.

My awangarda Ud. (refren).

Niesiemy piosenkę odrodzenia,
W junackiej pracy trud i znój —
Chociaż nie każdy nas docenia,
Idziemy z wiarą pracy w bój.

My awangarda itd. (refren).

Idziem się uczyć, wychowywać,
By swą Ojczyznę dźwigać wzwyż—
Idziemy kochać i zdobywać
Dła Polski każdą zdrową myśl.

My awangarda itd. (refren).

Hymn to junacki, mocny, jak mocne i zwarte są szeregi junackie, rzetelną pracą budujące Potężną i Mocarstwową Polskę.

Tadeusz Myszka

Junacy w chwilach wolnych, uprawiają chętnie sport. Oto gimnastyczne kolumny junackie na ćwiczeniach, na stadionie sportowym.

Młodszy junak Kazimierz Sobczak.

D L A CIEBIE POLSKO CHCEMY ŻYĆ!

Dla Ciebie Matko Polsko żyjemy,
U stóp Twych plon swej pracy kładziemy,
By Wolność sercem stworzona gorącym.
Nad Tobą Polsko świeciła jak słońce.

Mył Młodzież Twoja, junacka kolumna,
Miłością mężna i pracą rozumna,
Będziem Cię bronić od najazdu wroga,
Bo naszym sercom jesteś Polsko droga!

By wróg nasz wiedział, patrząc na nas z boku,
Że na Twych ziemiach nie postąpi kroku,
Że nie pozwolim na przejście Twych granic,
Że jego chęci nie zdadzą się na nic.

I dziś my oto, z łopatami w dłoniach,
Pracować będziemy' na Twych żyznych błoniach,
1 choć praca ciężka, to nas nie przeraża,
Kładziemy ją z sercem u Twego ołtarza.

Kiedyś może karabin zastąpi łopatę,
I przyjdzie niejednemu opuścić swą chatę,
Staniem wszyscy na apel, my, Twoi junacy!,
Na straży Twoich granic już do krwawej pracy',

I chociaż nam w tej walce przyjdzie zginąć może,
Ty! o Polsko! jak matka dasz nam w sobie łoże,
I duszą u stóp Boga, a ciałami w grobie,
My, junacy, Ojczyzno! wierni będziem Tobie!

Wydawca: Światowy Związek Polaków z Zagranicy, Mazowiecka 1.

Szef Biura Prasowego Ś. Z. P. z Z.: Inż. Grabowski — Redaktor Wydawnictw Ś. Z. P. z Z.: Władysław Oszelda.

Zakłady Graf.-Introl. J. DZIEWULSKI, Warszawa, Mariensztadt 8